

چینی ناوهر پراست .. بزوینهری سهرهکی ئابووری و گۆر انکار ییه کان

نهم بارودؤاخه کار یگهری خرابی له سهر چینی ناوهر پراست دروست کرد، نهمو چینهی که خهسلهت و سیمای هیرش بهرانهی هدیو بزۆینهری سهرهکی گۆر انکار ییه کان، داهینان و نیشتمانپهروهری و کارو فهرهنگی نوێ له لای نهمو چینهی ناوهر پراسته، که ئیستا ههره شهی له ناویردنی لیده کریت.

• جی جفری له ندیمیز- پسهوری دارایی و شارهزا له بواری چاکسازی و مهشق و راهینان، ناویراو ۱۲ سال له یه کیتهی سۆفیتی پشوو ولاتانی نهوویای رۆژه لات کار یکردوه .

• ستیفن فی دی نه نهجه لیس سه رهکی جیبه جیکاری سه تهتری واشنتون بۆ کارگوزاری (ئینتترا)، که له جیهاندا خاوهنسی نه زمونیکی چاکه بسۆ کاری و به رهینانی بیانی و ناساندنی ههرمه کان و پیدانی راورێکاری ئابووری .

گرنگی چینی ناوهر پراست بۆ ئابووری و سه رجهم بواره کانی تر له وه دایه، چینی ناوهر پراست خهسلهتیکی هیرش بهرانهی هدیو، و، خۆی له سه رجهم بواره کان ده دات و داهینان و گۆر انکاری نه نهجام ده دات. ■

■ چاکسازی و گۆر ان له واقعی ئابووری کوردستان جیگای و توویرۆ قسه کردنی ژماره یه کی بهر چاری شاره زایانی ئابووری و پسه پورانی بواره جۆراوجۆره کان بوو، گفتوگۆکردن له سهر واقعی ئابووری و چۆنیهتی سوود و هرگرتنی له نه زمونی گه لان و ولاتانی پیشکه و توو، که له قۆناغه نزیکه کاندا توانییان ههنگاو به رهو بنیادنانی دیموکراتی و ئابووری بازار بنین، سه رهتای رینگایه بۆ سوود و هرگرتن له نه زمون و شاره زایی نه وان ..

له راپۆرتسه تیردیه له تیبه کاندا عیراق له ریزه بندی دووم و سیه می ولاتانی گه نه لکار و ناشه فاف ناری هات، حوکمرانی نه مرۆی عیراق و جهنگی دژبه تیرۆر له پال نه هاهمه تیبه کانی به جی ماوی نیزامه شو قینی و عه سه که رتاریبه کان واقعیکی وای دروست کردوه، که گۆر ان کاریکی ناسان نه ییت، بگره داهاتی تاکه که سسی هینایه سهر نزمترین ناست و چوار چیره ی هه ژاری و ییکاری و خرابی خزمه تگوزاریبه کانی فراوانتر کرد.

•••
ویستی گۆر انکاری
له کوردستان زیاتره،
نهم گۆر انکار ییه ش
بۆ به هیز کردنی چینی
ناوهر پراست گرتکه

•••

چینی نارپاست

•••
حوکمرانی نه مرۆی عیراق
و جهنگی دژبه تیرۆر
کاریگهری خرابی له سهر
چینی ناوهر پراست دروست
کرد، نهمو چینهی که
خهسلهت و سیمای هیرش
بهرانهی هدیو بزۆینهری
سهرهکی گۆر انکار ییه کان

•••

جی جفری لەندیمپەر پاسپۆری دارایی و شارەزا لە بواری چاکسازی و مەشق و راھینان (تایبەت بە گولان):

لە کوردستان هەلی سەرکەوتنی پروژەسی چاکسازی زیاترە، چونکە چینی ناوەراست ویستی گۆرانی هەیه

■ جی جفری لەندیمپەر پاسپۆری دارایی و ژمیریاری، شارەزا لە بواری چاکسازی (چاکسازی ژمیریاری و دارایی، جێبەجێکردنی بودجە، قەرزە پێکردن لە مەشق پێکردن لە پلانی بازرگانێ، ناوبراو بۆ ماوەی ۱۲ سال لە ولاتانی ئەوروپای رۆژھەلات و یەکیتمی سۆفیتی پێشوو کاریکردووە، بۆیە شارەزایی لە قۆناغەکانی چاکسازی و گۆران بەرەو بنیادنانی دیموکراتییەت و ئاوەدانکردنەوە بوژانەوی ژێرخانی ئابووری هەیه. ■

عێراق تاكو ئیستا لە قۆناغی جەنگ دا، شەری دژ بە تیرۆر و ناسەقامگیری سیاسی واقعی ئەمڕۆی ئابووری و گۆرەپانی عێراق، گەرچی لە کوردستان بارودۆخەکە ئارامە، بەلام کاریگەری لەسەر هەرئێمی کوردستانی هەیه، رەنگە لە کوردستان فرسەتەکانی گۆرانکاری و پیشکەوتن زیاتر بیت بەو پێیە لێرە ئارامی و سەقامگیری سیاسی هەیه و ویستی زۆرینە بۆ گۆران و پیشکەوتن زۆر، ئەمەش هەلی بە گەرخستنی بۆ و بەرهێنان زیاتر کردووە، ویستی گۆرانکاری لە کوردستان زیاتر، ئەم گۆرانکارییەش بۆ بەهێزکردنی چینی ناوەراست گرنکە..

لە هەرئێمی کوردستان زۆر گرفت و کێشە هەیه، کە بیزنسمان و کۆمپانیایان بە گرنکییەوه بۆی دەروان، پەيوەندی نیوان مەرکەزی بەغدا و هەرئێمی کوردستان یەکلایی نەکراوەتەوه، بەغدا بە مەرکەزییەت ماوه سیمای روخساری ئەگۆراوه، پەيوەندییەکانیش هیشتا ئالۆزی پێوەدیاره لە نیوان ئەمەریکا و بەغدا لە لایەک و لە لایەک پەيوەندییەکانی کوردستان لە گەڵ هەریەک لە ئەمەریکا و بەغدا..

لێرەدا کۆمەڵێک پرسیار دێتە ئاراوه لەوانە : تاجەند بۆ کوردستان سەرەبەخۆیی ئابووری کاری بێج دەکرێت ؟ ئایا فرسەتەکانی گواستەنەوی ئابووری کوردستان دەستەبەرە ؟ لە ولاتیکی وەکو عێراق ناستی پەيوەندییەکان یارمەتیدەری پیشخستنی ئابوورییە ؟ بۆ وەلامدانەوی ئەم پرسیارانە پێویستە قسە لەسەر ناوەندو چوارچێوەی دەسەڵاتەکان بکەین، ناکرێت لە ناوەند بودجە دامەزرێت و بۆ کوردستان و پاشان بۆ پارێزگاکان بکەیت، بەلکو بە پێچەوانەوه پێویستە بودجە لە پارێزگاکانەوه بۆ سەنتەر بروت، کۆنتڕۆڵکردنی گەندەلی و بەدەستپێنانی زانیاری و داتا لە رێگای شەفافییەتەوه لە پارێزگاکانەوه جێبەجێ دەکرێت.

گەشەسەندنی چینی ناوەراست بەستراوەتەرە بە پیشخستنی ناستی و بەرهێنان و زیاد کردنی هەلی کارکردن و داپینکردنی خزمەتگوزاری

رەسیدی گەورە عێراق بە گشتی چینی ناوەراستەو بوژانەوی ئەم چینیەش کللی دەربازبوونە لە زۆریی گێروگرتەکان جی جفری لەندیمپەر : بۆ سەنە جوانترین نمونەیه بۆ قسەکردن و باسکردنی گواستەنەوی ئابووری لە نزام و سیستەمیکی دواکەوتوووه بەرەو نزامیکی ئابووری و کۆمەڵایەتی پیشکەوتوو، واتە لە حکومرانییەکی ناوەندییەوه بۆ حکومرانییەکی نامەرکەزییەت، بونی پانتاییەکی بچوک و کۆمەڵگایەکی ئاسایی، گەر بەراورد بکریت بە یەکیتمی سۆفیتی پێشوو یارمەتی بۆ سەنەبییەکانی دا بۆ جێبەجێکردنی ریفۆرم، بەلام بۆ سەنەبی ویستی گۆرانی تێدا بوو، بۆ ئەمەش لەو ولاتەدا شەفافییەت و حکومرانی دیموکراتییەت بونی هەیه، بەمەش کۆمەڵگای بۆ سەنەبی توانی شەفافییەت بەت بە زانیاری و داتا و نامارەکان . لە پروژەسی گۆراندا بۆ سەنەبییەکان تەریکیان خستە سەر بۆرینگی تری گرنک، ئەویش پەرەپێدانی تانواو بەهرەکانە لەناو کەسەکان دا،

دامەزراندن و بنیادنانی تانواو دەوڵەتەندکردنی سەرمایهی مەعریفی بۆ هەموو تاکەکانی ناو کۆمەڵگا پێویستە، بەتایبەتی دامەزراندن و بەهێزکردنی ناستی مەعریفی کارمەندانی حکومی، من پێم باشە ئەم مەشق و راھینانە لە بەرپرس و فەرمانبەرە بالاکانەوه دەست بێج بکەین، بۆ ئێوی کوردیش لە حکومەتی هەرئێمی کوردستان پێگەیانندی بەهرەکان پێویستە، چونکە هۆکاری سەرەکی دواکەوتنی زۆریی بواری چاکسازی ئابووری کوردستان بۆ لاوازی ناستی تانواکان دەگەرێتەوه، یارمەتی دەرەکی بۆ سود وەرگرتن لە خولەکانی مەشق و راھینان کاریکی زەرورە، ئەمەش بۆ خێرا ئەنجامدانی پروژەسی پێگەیانندی تانواکان کە بۆ ئەنجامدانی چاکسازی پێویستە، کە لە پال کۆمەڵێک هۆکاری تردا وایکردووه ناستی تانواکانی تاکي کورد بە تايبەتی لە لای چینی ناوەراست لاوازی بیت، ئەو چینیە کە من پێم وایە لە باشتترین خەسەتەکانی واقعی ئابووری عێراق و کۆمەڵگای کوردستانییە .

ستیفن فی دی نهجه لیس - سه روگی جیبه جینکاری سهنته ری واشنتون بو کارگوزاری، (ئینتترا) له جیهاندا خاوهنی نهزموونیکئی چاکه بو کاری وهبه رهینانی بیانی تاییهت به گولان

بوونی چینی ناوه راست له کوردستان زور گرنگه

کاری باشترو نو، له خزمهتی هاوالاتییانی کوردستان دایه. تاوه کو بنکه و سهنته ری راویژکاری و خزمهتگوزاریش له کوردستان دانه مزیت، زهحمهته گهوره کۆمپانیاکانی کیشوهری ئەمهریکا و بگره کۆمپانیاکانی ئەوروپا به پئی خواست و ویستی ئیمه ته و اجودیان له کوردستان ههیت، کۆمپانیاکانی ئەمهریکا واده زانیت ههریمی کوردستان وهکو عیراق ناسه قامگیرو نا ئارامه، له کاتیک دا بارودۆخی کوردستان له باره بو به گهرخستنی سهرمایه گوزاری و به دهستهینانی فرسهت و ههلی کارکردن، به مه به سستی ناساندنی کوردستان و گیاندنی ئەم واقیعهی نابووری و ئەمنی کوردستان سهنته ریک دروست دهکین، تاوه کو له رینگای ئەم سهنته رهوه هانی وهبه رهینانی بیانی بدین رووبکه نه کوردستان و ن له بواره کانی (کشتوکال، وزه، بانک، دلنیایی، پهروه ده، تهندروستی، پیشه سازی و چه نیدن بواری تر کاربکه ن.

• کۆمپانیاکانی ئەمهریکا واده زانیت ههریمی کوردستان وهکو عیراق ناسه قامگیرو نا ئارامه، له کاتیک دا بارودۆخی کوردستان له باره بو به گهرخستنی سهرمایه گوزاری و به دهستهینانی فرسهت و ههلی کارکردن.

ستیفن شاره زاییه کی باشی له کاری راویژکاری و پیدانی نامۆزکاری بازرگانی و نابووری ههیه، ناوبرا له گه ل شانیدیکی نابووری و شاره زاییانی نابووری سهردانی کوردستانیان کردوه، به مه به سستی دامه زانندی سهنته ریکی کارگوزاری له ههولیر، تاوه کو له رینگای ئەم بنکه یه وه، وهبه رهینانی بیانی له ولاتانی پیشکه وتوو بهینن بو کوردستان و، ناستی وهبه رهینانی بیانی زیاد بکه ن، فایلی نابووری گولان چاوپیکه وتینیکی له گه ل ستیفان ئەنجامدا و چه ند پرسیاریکی سه بارهت به چینی ناوه راست و چۆنیه تی هه لسانه وهی ئەم چینه له گه ل به ریزیان سازدا، به تاییه تی ئەوهی په یوه ندی به وهبه رهینانی بیانییه وه ههیه که ناوبرا پئی وایه)) بچ به ده سه تهینانی سهرمایه و فراوانکردنی وهبه رهینان فرسه ته کانی پیکه یاندنی چینی ناوه راست زهحمه ته، ههر گۆرانکاری و وهبه رهینانییک ئەنجام بدریت پیویسته چینی ناوه راست حسابی بو بکریت، بۆیه به بروای من بوونی چینی ناوه راست له کوردستان زور گرنگه، به هیزکردن و یارمه تی دانی چینی ناوه راستیش له ریزه ندی پیشه وهی کاره کان دیت. راکیشانی گهوره کۆمپانیاکانی ئەمهریکا و ئەوروپا بو کوردستان و خستنه گه ری سهرمایه و زیاد کردنی داها ت و به ده سه تهینانی

لیسه وه ههولیی پیکه یاندن و ده ربا زبوون له چوارچیه وه داخراوه کانی گرفته نابوورییه کان ده دریت و، تواناکان دهوله مه ند و به هیز ده کرین، نهک ته نیا لایه نی مه عریفی بگره توانایی دارایی و به رزکردنه وهی ناستی داها ت و باشترکردنی ناستی بژویش ده کریته وه، ئەمه کاریگه ری له سه ر چینی ناوه راست ههیه، من پیم وایه ره سیدی گه وهی عیراق به گشتی چینی ناوه راسته و بوژانه وهی ئەم چینه ش کلیلی ده ربا زبوونه له زۆریه ی گهرو گرفته کان، راسته له ئاکامی بارودۆخه که ی پیشترو ئیستا بوونی ئەم چینه لاوازه کاریگه ری که مه، به لام بوونی ماوه گه ر به راورد بکریت به داها توه گه وهره تر ده ییت . گرنگی چینی ناوه راست بو نابووری و سه رجه م بواره کانی تر له وه دایه، چینی ناوه راست خه سله تیکی هیز به رانه ی ههیه و، خۆی له سه رجه م بواره کان ده دا ت و دا هیتان و گۆرانکاری ئەنجام ده دا ت، من پیچه وانیهی ئەوه بو چونه م که ده لیت چینی ناوه راست له عیراق لاوازه، له سه رجه م گه لانی جیهان ئەم چینه گه لیه ی لاوازی و نزمی ناستی داها تی ده کا ت، به لام رۆل و توانایی به هیزی ههیه، چینی ناوه راستی عیراق هه مان خه با تی چینه کانی تری دنیا ده کا ت، به لام به لاوازر به و پییه ی داها ته که ی زور نزمه و بارودۆخه که نا ئارام ناسه قامگیرو، گرنگ لیسه دا ئەوه یه چه ن ههنگاو به ره و پیشخستنی چینی ناوه راست بدهین؟

گه شه سه ندنی چینی ناوه راست به سه ترا وه ته وه به پیشخستنی ناستی وهبه رهینان و زیاد کردنی هه لی کارکردن و دایینه کردنی خزمه تگوزاری، که هاوکا ت بیت له گه ل هه وله کانی ده سه ته به رکردنی شه فافیه ت و چه سپاندنی دادوهی، له لایه کی تر نا کریت چینی ناوه راست چاوه روانسی گۆرانکارییه کان بیت به لکو مه رجه توانایی و به ره یی خۆی پیشبخا ت.

●●●
ره سیدی گه وهی عیراق به گشتی چینی ناوه راسته و بوژانه وهی ئەم چینه ش کلیلی ده ربا زبوونه له زۆریه ی گهرو گرفته کان

●●●
له پرۆسه ی گۆراندایه بو سته ییه کان ته رکیزیان خسته سه ر بواریکی تری گرنگ، ئەویش په ره پیدانی تواناو به ره ره کانه له ناو که سه کان دا